

Denne gangen blev det ikke noen direkte kvinnbulletin, men 40 innledninger som er fine å ha.

Den ene ble holdt på pinseliv i Troms v/ Siri Jensen og den andre ble holdt på kvinnkonferansen v/ Heli Aaby.

Ha en god sommer

Hilsen Kvinneutvalget.

Kapitalismen skaper sine banekvinner og menn. Det er utgangspunktet for denne innledinga.

Kapitalens styrka internasjonale karakter legger et nytt grunnlag for en internasjonal arbeiderklasse av begge kjønn som tar opp kampen mot det kapitalistiske systemet. Konstitueringa av en arbeiderklasse på verdensbasis står på dagsorden.

Imperialismen er internasjonal. Idag mer enn noen gang tidligere flyter kapitalen raskt over hele verden. Finanskapitalen som ikke er knytta til noen spesiell produksjonsgren, styrker sin betydning, og grensene mellom greinene blir mindre. Banker, finansinstitusjoner og multinasjonale selskaper er viklet inn i hverandre. Ei lita gruppe med makt.

ARbeidere over hele verden er en del av det samme multinasjonale konsernet og står direkte overfor samme motstandere. Samtidig blir det hele mer uoversiktlig, hvem eier egentlig hvem. Det som skjer er at arbeiderne i alle land ikke lenger står overfor den enkelte kapitalist, men i stadig større grad overfor det kapitalistiske systemet som helhet. Verdensrevolusjonen på dagsorden. Skaper sine banekvinner og menn. Legger grunnlag for en ny konstituering av verdens arbeiderklasse som en klasse for seg. REetablering av arbeiderklassens organisasjoner.

(Etter revolusjonen i Russiand en felles internasjonal arbeiderklassebevissthet om oppgava å styrte borgerskapet, felles kampoppgaver som kampen om 8 timersdagen, undergravd av sosialdemokratene, nå på ny og på et nytt grunnlag)

Samtidig foregår en omfattende endring av den internasjonale arbeidsdelinga.

I slutten av 60-åra og begynnelsen av 70 åra kapitalen flytta industriproduksjon til den tredje verden, utnytte spesielt billig arbeidskraft uten rettigheter. (GA faen i miljø?) Skille, arbeidsdeling, mellom forholda i i-landa og u-landa. (lite engasjement fra fagbevegelsen i vesten angående forholda i de nye sonene?) Idag går det en tendens tilbake. I bl.a. England og USA skapes idag dels tilsvarende soner og dels tilsvarende lønns- og arbeidsforhold. Systemet med underleverandører og ulike former for fleksible kontrakter har skapt og skapere et skille mellom stamarbeidere og randarbeidere over hele verden. Der kjønn og rase gjøres til viktige kategorier. ET minst todelt arbeidsmarked er ikke noe helt nytt. MEN omfanget øker dramatisk. Den nye teknologien har gjort det mulig å dele opp arbeidsprosessene i en helt annen grad enn tidligere, Toyota Japan har 38 600 underleverandører. Og økt fleksibilitet som det heter i arbeidstid, lønninger, kontrakter er blitt arbeidsgivernes hovedstrategi for økt profitt og for å knuse det som står i veien; sterke fagforeninger med hevdvunne og lov og avtalefesta rettigheter. Ny teknologi skjerper kravene til profitt, nytt utstyr foreldes raskt, omslagshastigheten øker. Marx. Enormt økte muligheter for kommunikasjonen gir store muligheter for kapitalen til å flyte/-flytte, dette hindres idag av lover og avtaler.

REsultatet er større oppsplitting av arbeiderklassen, ikke større enhet. Både oppsplitting mellom nasjonene, jmf. konkurranseevnen og innafor det enkelte land, det enkelte konsern og den enkelte arbeidsplass. og mellom kjønn og raser. Det trengs en bevisst motstrategi mot denne utviklinga bygget på arbeiderklassens

fellesinteresser, både nasjonalt og internasjonale. En slik strategi må også ta utgangspunkt i kjønn og rase.

Videre i innledninga skal jeg først ta for meg mer konkret hvordan denne oppsplittinga foregår. Deretter skal jeg ta for meg det som fins av krefter mot.

Karakteristiske trekk ved utbyttinga i eksportsonene.

(Plansje av gulrota)

I tillegg mot fagforeninger.

Ikke tilfeldig at disse arbeiderne stort sett er unge kvinner. Tall.

Utnytter billig arbeidskraft,

Bygger videre på menns makt over kvinnene i familien. Fedre, onkler overleverer døtrene til bedriftslederne, bygger på patriarkalsk disiplin og lojalitet i forhold til fabrikk og mannlige arbeidsledere. (se Kjerstis bok kap. om imperialismen.)

Alment press for tilsvarende betingelser i andre land, via handel. Andre kapitalister presser for tilsvarende forhold for å overleve som kapitalister.

Direkte grønne soner, med grønne arbeidere.

Forsøk med liknende soner i England, USA og andre europeiske land. Med tilsvarende lettelsler og unntak fra lovgivning som beskytter arbeidstakerne. Utenom direkte forsøk med soner legges f.eks. forholda tilsvarende til rette for multinasjonale selskaper i Scotland og Wales. Slike bedrifter forsøkes lagt til områder uten sterke fagforeningstradisjoner, grønne områder og de ansetter for en stor del kvinner, grønne arbeidere. Endrer strukturen og kjønnsammensetninga i sysselsettinga. Dette følges så opp med såkalte nye ledelsesmetoder, medarbeidersamtaler, kvalitets sirkler osv. I England har også systemet med at bare en fagforening kan ha avtale på en bedrift ført til at noen forbund har konkurrert med arbeidsgiveren om å få organisasjonsretten. Resultatet har noen steder blitt avtaler om å gi opp streikeretten e.l. Spesielt elektrikerforbundet (berømt fra Murdoch-saka) kjent for slike avtaler.

Bakgrunnen for at disse selskapene "kommer hjem" kan være behov for å være innafor EF eller innafor USA. Slike land kan også tilby andre fordeler som f.eks. støtte til forskning og utviklingsarbeid.

I tillegg kan utviklingen av teknologien bety nye muligheter som best kan utnyttes ved å være plassert nær markedet. Eks. tekstilindustri. Nye kommunikasjonsmuligheter gjør at det er mulig å vite nøyaktig hva som blir solgt hvor til enhver tid. Det betyr at det er mulig å se at det trengs 100 nye akkurat slike gensere i den butikken nå ikke om 3 uker. Ny teknologi gjør det også mulig i større grad for kundene å sjøl bestemme hvordan de vil ha genserne + at stoffer og mønstre blir mer avanserte. Ikke lenger svære partier like gensere.

Slik omlegging av produksjon fra linjeproduksjon til ? (husker ikke begrepet) fører også til endringer i bedriftene. Større krav til de faste arbeiderne som vil øke sine kvalifikasjoner samtidig som arbeidstida deres vil settes under press for å jobbe akkurat når produksjonen trengs, ikke se så nøye på regler om arbeidstid

og overtid. Den nye linja heter just in time, ikke produksjon for lager, men akkurat når bestillingen er der. Mindre skreddersydde serier. Hvis slikt opplegg, kreves et minimum av faste, kvalifiserte folk og et tillegg av ufaglærte som trer inn når det trengs. Et eks. på utviklingen av stamarbeidere og randarbeidere. FAGforeningene står i veien for slik fleksibilitet. Fordi de opererer med at arbeidere har rettigheter. Normalarbeidsdagen er en helt avgjørende hindring som borgerskapet satser mye på å bryte ned, både med endringer i tariffavtaler og lovverk, akkompagnert av svære ideologiske kampanjer om frihet og fleksibilitet. Retten til en full dags arbeid med fulle rettigheter er nettopp noe av grunnlaget som nå røkner.

Den nye teknologien gjør det i større grad mulig å dele opp arbeidsoperasjonene i mindre standardiserte enheter. Under moderbedriften i de store konsernene finnes underleverandører og under der igjen og der igjen. I en jungel av kontraktsforhold. Prinsippet er hele tida at neste underleverandør skal stå for det maksimale av risikoen. Ikke ansette flere enn du minimum har bruk for slik at du unngår ansvar for oppsigelser o.l. Kontraktforhold som sikrer at det er arbeiderne som må betale når det ikke er arbeid nok hvis markedet svinger og kapitalen vil flytte. (eller hvis det mot formodning allikevel blir bråk) Arbeidsforholda blir dårligere og dårligere og kontraktene mer og mer usikre dess lenger vekk du kommer fra moderbedriften. On call-kontrakter (kom når vi ringer), hjemmearbeid uten faste avtaler om mengde eller lønn, forskjellige former for kontrakter der arbeiderne sjøl "eier" utstyr og betaler risikoen. I handelen ser vi hvordan nye analyser av de mest profitable tider på dagen sammen med behovet for å splitte arbeiderne fører til helt nye typer skiftplaner. 183 skiftplaner på ca. 500 ansatte er blitt mulig i dataalderen.

Kjønn og rase utnyttes for å skape avstand mellom de fast ansatte arbeiderne og alle formene for "randarbeidere". Forsiktig med begrepene, sementerer en måte å tenke på. Feks. at kvinner er fleksibel arbeidskraft. kvinner er nettopp fleksible for kapitalen fordi de ikke er fleksible, men må innrette seg etter andre krav samfunnet gjør på dem.

Systemet med underleverandører sprer produksjonen over hele verden. Også mer kvalifisert arbeid. På kontorsektoren eks. Kelloggs som får slippene på corn flakes pakkene puncha inn i West India på rundskift, med litt bedre lønnsforhold enn lokalt. Men også programmering fra USA til India og Singapore.

Vet for lite om systemet med underleverandører i Norge. Men en form oppsplittings ofte tar er oppdelinga av større firmaer i ulike A/S er, skarpere oppdelinger i avdelinger o.l. Der hver del skal gå tilstrekkelig bra ellers blir den lagt ned. Eks. Aker Verdal - strategi for å bli kvitt alt en ikke vil drive med. Narvesen med kommisjonærsystemet. Sette arbeidere opp mot hverandre.

Competitive tendering, anbudssystemet i offentlig i ENgland fungerer etter samme prinsippet, egentlig en form for underleverandører. Ulike former for arbeid settes ut på anbud. Private firmaer og det offentlige sjøl konkurrerer, det laveste vinner. Det betyr at uansett om arbeidet fortsetter å inngå i offentlig

sektor eller blir privat, skvises lønn og rettigheter. Dette skal gjøres på nytt hvert 3.5. eller 7.år og tvinger fram stadig konkurranse og dårligere service.

Ser klart ut til at hjemmearbeidet øker, noe er hjemmearbeid med data, mer er tradisjonelt hjemmearbeid. Og uansett er forholda ganske like. Stor forskjell på menn som jobber hjemme uttrykk for frihet til å legge opp sjøl og kvinner som skvises med hus og unger. mye av hjemmearbeidet utenfor den offisielle økonomien. Utnytter spesielt innvandrerkvinner som er usikre på sine rettigheter. Sitat.

Hjemmearbeidet og den uformelle sektorer som spesielt rommer mange kvinner i 3.verden land går mer over i hverandre. OG typisk for kvinner med dette arbeidet er at de vil variere mellom ulike former for arbeid etter hva som er å få tak i. I ENgland i stor grad utenfor faglige rettigheter og trygderettigheter og fanget i ei fattigdomsfelle. Når lønna øker litt, minker sosial støtte mer.

VÅnskelig å finne tall.

Den nye teknologien har hittill ikke ført til arbeidets fall men til store forandringer i organiseringa av arbeidet og hvem som får arbeid. Ideer om farvel til arbeiderklassen har uten tvil blitt forsterket av at halvparten er kvinner. Usynlige. 90 prosent av de nye jobbene i USA gikk til kvinner. Offisiell likestillingspolitikk betyr idag i større grad å ta fra menn opparbeida rettigheter enn å utvide kvinners rettigheter og styrke deres stilling.

Angrep på arbeiderklassens stilling som kollektiv, med rettigheter.

Fagbevegelsen har vært helt ute av stand til å takle denne situasjonen.

Byråkratisert, med ledelsen som en del av borgerskapet med andre interesser enn medlemmene. Medlemmene demobilisert, ledelsen skal ordne opp.

Fins motstand på grunnplanet, men stort problem at fagbevegelsen aldri har tatt kvinners situasjon alvorlig. Lukket øynene for deltid, ikke organisert dem og tatt opp krav for dem. SEtt på kvinner med dårlige individuelle kontrakter som mer eller mindre dumme enkeltindivider som undrgraver fagbevegelsen.

Fagbevegelsen i vest ikke spesielt strålende historie når det gjelder å slåss for innvandrernes interesser heller.

Dette legger grunnlaget for at fagbevegelsen kan utvikle seg til en fagbevegelse for et lite skikt med såkalte stamarbeidere, hvite menn med bestemte faglige kvalifikasjoner.

I denne situasjonen er det avgjørende å utvikle motstrategier mot borgerskapets offensiv mot arbeiderklassen som klasse.

Den nye strategien til borgerskapet gjør det mer tydelig at en motstrategi må ta utgangspunkt både i klasse, kjønn og rase. Det trengs en strategi som forener disse kampene. Det er vanskelig, men også en mulig styrke. (Også miljøkampen vil måtte høre med i en slik strategi.)

Mitt utgangspunkt videre er at det også i verdensmålestokk som i Norge er fruktbart å se på det tradisjonelle kjerneproletariatet og den kvinnelige delen av arbeiderklassen som ledende krefter på ulikt historisk grunnlag. Og se på betingelsene for allianser mellom dem.

Det tradisjonelle kjerneproletariatet representerer det lov og avtaleverket som fagbevegelsen har kjempet fram, på godt og vondt. Og som det idag er så avgjørende å forsvare. Det har også i stor grad styrke på den enkelte arbeidsplass, nettverk i en bransje, tildels stedlige nettverk. Store kollektive arbeidsplasser med sterk organisering, selvom de er under oppsplitting er det utgangspunktet. Det har kamptradisjoner. Viktig å se at det fins kvinner også her, men de er i mindretall.

Viktige deler av kjerneproletariatet slåss for å overleve, harde kamper. Gruvearbeiderne i England, Frankrike, Belgia, Kirkenes. Ikke bare mot arbeidsgiverne, men raskt politiske sider, mot den statlige industripolitikken. Polen. Dømt til å tape noen kamper, nødvendig å reise + diktere betingelsene for nederlaget. Kamp om samfunnets ressurser, max. profitt. Kamp om enhet når arbeidere i ett land og i ulike land settes opp mot hverandre. Del av strategi for å forene. Politisk problem; hva er alternativet? ET annet samfunn. Styrke og svakhet.

Fagbevegelsen med ryggen mot veggen på flere måter. Lønn, sosiale forhold, arbeidstid. Nødt til å reise kampen for hevdvunne rettigheter. Alt som framstilles som så moderne og fleksibelt er i bunn og grunn tilbake til arbeiderbevegelsens barndom når det gjelder rettigheter og kamp for organisering og stå sammen. Motstand på grunnplanet (vet lite). Men det som skjer sentralt i stor grad er at normalarbeidsdagen selges unna, det er helt nødvendig å reise kampen.

Toppen samarbeider med borgerskapet i denne prosessen. Derfor avgjørende å slåss om hva slags fagbevegelse vi trenger om vi skal klare det. (Denne kampen må føres av hele arbeiderklassen, men det trad,kjerneprol. spiller en viktig rolle fordi de har en posisjon å forsvare.)

En fagbevegelse uavhengig av staten og de sosialdemokratiske partiene.

En demokratisk fagbevegelse,

Som bryr seg om hele arbeiderklassen. På tvers av organisasjoner, kjønn, rase osv.

Avgjørende å organisere blant randarbeiderne, organisere på tvers av A/s er og konsern og landegrensener. Bruke styrke og erfaring og ressurser til det. Spore opp forholda hos underleverandører til sitt eget firma, bryr seg om kvinnene som vasker selvom de jobber for rengjøringsbyrå, spore opp hjemmearbeid i egen bransje. Bare ved å organisere blant de som står svakest kan en møte arbeidsgivernes strategi med å hele tida flytte risikoen til de svakeste og la dem betale. I stor grad et spørsmål om å organisere kvinner. Nødvendig å samarbeide med kvinnebevegelsen.

Viktig å se fellesinteressene. Fagbevegelsen i Nederland FNV

(vet ikkenoe om den katolske) hadde som linje å være for det de kalte intern fleksibilitet, dvs. forandra arbeidstider og flytting av folk rundt i bedrifter og konserner, og mot ekstern fleksibilitet dvs. fleksible kontrakter, on call, hjemmearbeid osv. Dette er en umulig linje, fordi dette er former for fleksibilitet som er nær beslekta fordi premissene er de samme. Når intern fleksibilitet fører til 183 skiftmønstre, eller tvinges fram for å konkurrere med et privat tilbud, blir forskjellen ganske liten.

Det er nødvendig å bekjempe organisasjonssjåvinisme, kvinneforakt og rasisme.

Det tradisjonelle kjerneproletariatet har en strategisk svakhet, mangelen på evne til å se arbeiderklassen som helhet, se kvinnene som en likeverdig del av arbeiderklassen og som en ledende kraft.

Vi har som politisk parti langt på vei ei linje for disse spørsmåla, for hva slags fagbevegelse vi trenger, for kampen for 6 timers normalarbeidsdag, for alliansen med kvinnene i arbeiderklassen og med kvinnebevegelsen, for anti-rasisme. For kampen vår i Norge, men som også er viktig internasjonalt.

Vi må være aktive i å bygge opp internasjonale nettverk. Mellom forbund, men først og fremst mellom kampfellige klubber og foreninger, direkte nettverk. Felles klassekamplinj. Utvikle felles krav. Og jobbe internasjonalt for betydninga av alliansen mellom kjerneproletariatet og den kvinnelige delen av arbeiderklassen.

Den kvinnelige delen av arbeiderklassen.

Vanskelig med tall. Ifølge "All verdens kvinner" fins 56% av verdens kvinnelige arbeiderklasse i Asia. 9% i vest-europa og 15% i Sovjet og Øst-europa, 7% i Nordamerika.

Tilsynelatende store forskjeller.

Fra deler av kjerneproletariatet. Både det tradisjonelle og i eksportsonene der en har storindustri, men uten tradisjonene. Likevel avler motstand.

Offentlig sektor med relativt sterke organisasjoner i all fall i en del land.

Store arbeidsplasser og stor arbeidsgiver (staten og kommunene) til bittesmå i varehandel og underleverandører.

Deltid, fleksibilitet, kontrakter

Hjemmearbeid, svært ofte usynlig (som i NORge)

Uformell sektor som ikke regnes som arbeidere. 20-70% av arbeidsstyrken i byene i 3. verden, snitt 50%. Ruller sigaretter, plukker flasker, lager te og ulike former for mat til gatesalg osv.osv. Fins ikke arbeidsløse i vår forstand, den som ikke arbeider kan ikke leve.

Felles - situasjonen som kjønn. Kvinnelønn. Dobbeltarbeid som gjør full arbeidsdag umulig å kombinere med familie. (Det kvinnelige mennesket som lønnsarbeider. SE KJERSTIS bok.) Også utnyttning av menns makt over kvinner. Fra mannlig formann og maskinstiller i Vesten som i 3.verden til mannlig familiemedlem som kommer med arbeidet til innvandrerkvinner aller nederst i London.

Fellestrekka viktige som bru mellom heltid og deltid, vesten og 3.verden, mellom ulike nasjonaliteter.

Kapitalismen har utnyttet kvinnes stilling. OG gjør det hele tida. Mister rettighetene først, rammes hardest, ofte uten at menn forstår hva som skjer og at det i neste omgang er deres tur. Fra mange land fins eksempler på at menn ikke støtter kvinners kamp eller lar seg bruke mot dem. Vinterhagen i Trondheim der kvinner ble oppsagt fordi de ikke ville gå ned 60 000 i lønn og AKer Verdal der de mista jobben fordi de ikke var villig til å gå ned 10 kroner timen og 10 timer i uka, er eksempler på drastiske angrep på kvinner som ikke får tilsvarende oppmerksomhet som om det var menn.

Fleksibilitetstall i Nederland og Norge.

Kvinner er fleksibel arbeidskraft, heter det. Som sagt betyr det fleksible for arbeidsgiverne, ikke for dem sjøl. Da deltidsbølgen begynte her i landet var det behov for kvinners arbeidskraft og deltid var delvis en tilpasning som gjorde det mulig å få kvinner ut. Kvinner gikk fra å være hjemme til å jobbe deltid. Den utviklinga av fleksibiliteten som vi nå ser, har mista all kontakt med kvinners virkelige behov. Det er klart at kvinner har behov for å være økonomisk uavhengige slik at deltid har aldri vært noe godt svar og aldri noen strategi for kvinnefrigjøring eller likestilling. Men det har likevel vært en tilpasning som har fungert for ganske mange her i landet og grunnleggende endra kvinners bevissthet om sin rolle i samfunnet og rett til arbeid. Den fleksibiliteten som nå kommer har ingen sammenheng med kvinners behov i hverdagen. Idag har 1/3 av verdens hushold kvinne som hovedforsørger og er avhengig av full inntekt. Fullstendig usikre kontrakter så du ikke vet om du har mat til unga neste uke, at du må stille opp når telefonen ringer, hjemmearbeid som betyr natt og helgearbeid nesten uten betaling, ulike uregelmessige skift. Dette er ikke noe kvinner "velger". Bare grupper med etterspurte kvalifikasjoner kan ha mulighet til en viss fleksibilitet på egne premisser.

Kapitalismen utnytter kvinnes maktesløse stilling i sin nye strategi. Samtidig skaper kapitalismen sine banekvinner. Den har trukket kvinnene inn i den kapitalistiske produksjon. Vi er både arbeidere og kvinner med hovedansvar for hus og omsorg. I stadig større grad bærer kvinnene også ansvaret for forsørging, samtidig som mulighetene til å forsørge blir dårligere. Kvinnene skvises. Mange steder er den eneste mulighetene å gå fra unga, ev. binde dem hjemme for å overleve.

I denne prosessen vokser kvinnebevisstheten fram, kvinner organiserer seg. På mange forskjellige måter, over hele verden. Felles for organisasjonene som vokser fram er at de tar hensyn til kvinners stilling både som arbeidere og som kjønn fordi disse idag er så nært knytta sammen. De tvinges til å jobbe anderledes enn den tradisjonelle fagbevegelsen. De må ta utgangspunkt i at kvinner er hele mennesker, det er ikke så skarpt skille mellom jobb på jobben og jobb hjemme, kanskje flere ulike jobber. Mellom å jobbe i offentlig sektor og å være avhengig av offentlige tjenester. Utviklinga av kvinnebevisstheten og av kvinne/arbeiderorganisasjoner over hele verden er et uttrykk for en prosess der kvinnene i arbeiderklassen konstituerer seg som klasse og

kjønn.

Eks. Kamper/organisering i eksportsonene i 3.verden. Eks. fra Fillipinene på streiker i sonene, men også at multinasjonale selskaper da flytter til "fredeligere strøk". Bl.a. på den bakgrunn har det vært nødvendig å se arbeidet i sonene som en del av den nasjonale og politiske kampen på Filipinene, gjennom strategien til Gabriela.

SEWA i India, self-employed womans organisation
Mexico

Textile workers union i India, social movement trade union i motsetning til utelukkende "bargaining" (forhandling).

Eks. fra en kvinnekonferanse jeg sjøl har vært på med feminister, forskere og fagforeningsfolk fra Nord-Irland, England og Nederland. De ga eksempler på hvordan kvinneorganisering på kvinners premisser tvinger seg fram i de fagforeningene. Noen steder fordi medlemstallet av menn synker kraftig og kvinnene faktisk er de nye arbeiderne. Andre steder fordi kvinnene tar opp kampen innenfra.

Både kvinner som jobbet med å organisere kvinner i handelen og ufaglærte i offentlig sektor fortalte om offensivt arbeid for å organisere kvinner på deltid og på ulike typer ustabile kontrakter. På kvinnes egne premisser. Med utgangspunkt i at det er nødvendig å bygge opp tillit til fagbevegelsen som aldri har vært til noe nytte for disse kvinnene. Et sted mobiliserte kvinnekomiteen sine medlemmer til systematisk å spørre uorganiserte om deres holdning til fagforeninga, hvilke problemer de syntes var viktigst osv. Et annet sted prøvde de seg fram med egen bingo for å nå mange kvinner utfra følgende tankegang; Hvorfor skulle de droppe bingoen på sin eneste frikveld i uka for å gå på møte i ei forening som aldri hadde brydd seg om deres forhold. De holdt møter hjemme hos folk. De tilbød uorganiserte råd og hjelp for nettopp å vinne tillit, i motsetning til Lo-ledelsens linje.

De var også opptatt av hva slags krav som kommer opp når kvinner blir spurt om hva som er viktigst for dem. Hun som jobba i handelen fortalte om deres erfaringer i prioritert rekkefølge: deltid, kreftundersøkelse, risikoer for fosterskader, lik lønn, rettigheter ved fødsel, seksuell trakassering, interessene til svarte kvinner.

Hun som jobba i offentlig fortalte om kvinnes opptatthet av rettigheter i forhold til bare penger. AT rettigheter er penger. Både fordi rett til sykepenger, arbeidsløshetspenger, betalte fridager til jul osv. også er direkte penger. Men også fordi det å bli anerkjent som arbeidere med rettigheter betyr fast inntekt og også i neste omgang er grunnlaget for å kreve bedre betalt. Hun fortalte om en sak med hjemmehjelpere som i forhandlinger ble tilbudt bedre betaling, 20 % økning, men ingen rettigheter, de skulle være tilgjengelige når det var bruk for dem. De avslo fordi hovedpoenget var å få dem etablert som arbeidere med rettigheter. Hun mente at mannlige forhandlere tradisjonelt for lett bytta rettigheter mot kortsiktige penger. Dess mer demokrati i foreninga, dess mer kom kravet om rettigheter fram.

I tillegg kommer også her fattigdomsfella inn for kvinnene. Det viste seg noen steder at flertallet av kvinnene hadde kommet dårligere ut for hver lønnsøkning, fordi deres stønader da hadde gått mer ned. I tillegg var det ofte slik at forhandlingsresultatene i virkeligheten innebar at deltidsansatte måtte betale med kutt i antall timer eller økt fleksibilitet.

Disse fagforeningsorganisatorene var opptatt av rekruttering av kvinner ved å overbevise i praksis, organisering av virkelig demokrati for kvinnene, bla.a. gjennom kvinnekomiteer, slik at krava deres kom fram og spesielt opptatt av hvordan kvinnekrava kunne nå inn til forhandlingsstrukturen. Hun som jobba i offentlig fortalte at de hadde hatt en konferanse hvor de ga forhandlerene i oppgava å ta for seg hvordan de siste forhandlingsresultatene hadde slått ut for de aller mest usynlige på sitt felt.

De snakka om å endre fokus, tyngdepunkt, for forbunda sine.

Hun som jobba i offentlig sektor i Irland fortalte også om et eksempel på hvordan de jobba for å endre kvinnenes bevissthet om seg sjøl. Bakgrunnen var bl.a. trusselen om privatisering. De kalte det for helse og historie - prosjektet. Der de gikk gjennom dette hundreåret ved å snakke om mødrenes og mormødrenes situasjon og erfaringer, et muntlig historieprosjekt. Som også fikk fram hvilke forbedringer som var oppnådd. EN av kvinnene oppsummerte det slik, det lærte meg hvor jeg kommer fra som klasse og hvor jeg går hen som kvinne.

Hun snakka også om å organisere og slåss på måter som tar utgangspunkt i kvinners situasjon. Hjemmehjelpene igjen. DE ville ikke streike, de ville ikke ramme de gamle de jobba for. Så da de ikke fikk innfridd krav som de hadde vunnet fram med rettslig tok de initiativ til å gå å snakke med kommunen. Alle sammen. Som i praksis betød en okkupasjon av lokalene. Men hun hadde forberedt på forhånd at mer erfarne aktivister også deltok som kunne overta hvis det ble konfrontasjoner, for det ville de ikke ha. Men det ble ikke det, politiet kom, men når gamle damer sa til unge jyslinger "for goodness sake, son" hadde det virka sammen med mobilisert presse til stede. Men hun understreket at motstanden mot å streike ikke må tolkes dithen at kvinner ikke er tøffe eller vil stå på, de vil gjøre det på sin måte. OG hun sa også at "deres hardeste kamp er kampen for å overleve". De har en strategi for å overleve, det er viktig å avdekke den og gjøre den om til en kollektiv strategi.

Og både fra England og Nederland fantes eksempler på organisering av hjemmearbeiderne, med utgangspunkt i oppsøkende virksomhet i lokalsamfunn. Mange kvinner har korte jobber her og der, det som er stabilt i livet er hvor de bor og sosiale nettverk med utgangspunkt i det. Kanskje bør en vurdere organisasjonsformer med det som basis.

Norge - utvikling av samarbeidet mellom kvinnebevegelsen og fagbevegelsen som f.eks. Kvinnenes tariffaksjon. KFs jobbing for å gjøre tradisjonelt faglige saker til kvinnesaker. Kvinneorganisering fagbevegelsen.

Konferanser og nettverk mellom kvinner i 3.verdenland, mellom

kvinner i Europa og 3.verden, innafor samme multinasjonale selskap.

Eks. i klesindustrien med kvinner , fagforeningsfolk, aktivister og forskere, fra europa, USA, Asia, Latin-amerika og AUstralia. Og liknende konferanser om politikken til de multinasjonale selskapene. PÅ grunnlag av slike konferanser er det organisert nettverk for gjensidig informasjon, kontakt og støtte.

Disse nettverken er med å utvikle den felles bevisstheten. PÅ FNs kvinnekongress i Nairobi kom dette klart til uttrykk i en form for felles bevissthet om at kvinnene over hele verden må gå i spissen i kampen for et samfunn uten krig, sult, imperialisme og undertrykking.

For oss i den vestlige verden er en viktig del av disse nettverkene å lære av erfaringene til kvinnene i den 3.verden. Det er der flertallet av arbeiderklassens kvinner fins og det er der det nye og spennende vokser fram. I dette samarbeidet er det viktig å bryte med sjåvinistiske og rasistiske synsmåter og at vi kommer for å lære dem. Mine engelske fagforeningsvenner fortalte et skrekkeeksempel om fagforeninga som hadde besøk av to damer fra Sør-Afrika som hadde organisert svarte hushjelpere i hvite familier, 10 000 på 2år, flertallet av dem hadde vært mishandlet. De hadde bl.a.organisert møte i kirken for de hvite konene og fortalt dem hvor mennene ders var når de ikke kom hjem til middag, at de lå med hushjelpene som var nødt til det for å forsørge unga. Fagforeningslederne hørte høflig på historien og var etterpå opptatt av hvor mye de kunne lære sine gjester om organisering!

Alliansen mellom de to spissene i internasjonal målestokk. Den tradisjonelle fagbevegelsen er på defensiven, men med massevis av erfaring og opparbeida rettigheter. Kvinnene starter mer på bønn, selvom de har mye å miste i endel land, er utgangspunktet et annet. De kjemper for rettigheter de aldri har hatt som kjønn og bygger opp nye organisasjoner eller nytt innafor de gamle.

Felles for situasjonen er behovet for kamp om de grunnleggende spørsmåla for arbeiderklassens organisering, kollektiv organisering, kollektive rettigheter, behovet for felles kamp, på tvers av alle splittelser.

Det er avgjørende for kampen framover at denne alliansen bygges ut, og da er det helt nødvendig at det tradisjonelle kjerneproletariatet overvinnes sin strategiske svakhet og bryr seg om randarbeiderne, kvinnene, folk av andre nasjonaliteter enn deres egen.

Det fins positive eksempler.

I NOrge, fordi vi har en bevisst politisk linje. Men også i andre land. Women against pit closure, kvinner mot gruvestengning i ENgland. Som både slåss seg til mulighet til aktiv støtte til mannfolka, også som streikevakter, og som forandra seg sjøl og maktforholdet mellom kjønna i kampen.

Fra Holland fantes eksempler på at tradisjonelt sterke fagforeninger som grafisk førhandla for hjemmearbeidere i sin sektor. Ellers vet jeg for lite .

Avgjørende med allianse, i det enkelte land og på verdensbasis. En slik allianse er en helt sentral del av en motstrategi mot borgerskapets offensiv.

Hva kan vi bidra med for en motstrategi i verdensmålestokk?

1. Nettverk.

Vi kan bidra til å utvikle internasjonale klassekampnettverk på samme måte som vi sjøl har utvikla et nettverk for støtte til streiker og aksjoner her i landet som har avgjørende betydning i kampsituasjoner. Både nettverk innafor de samme multinasjonale selskapene, innafor de samme bransjene gjennom fagforeningene våre, på tvers. Nettverk av både tradisjonelle fagforeninger og kvinnearbeiderorganisasjoner og kvinnebevegelser.

2. Diskusjon om felles krav for den nye internasjonale arbeiderbevegelsen.

ARBEIDERBEVEGELSEN ARbeiderbevegelsen ble i stor grad bygd opp rundt felles krav i mange land samtidig. Svar på at kapitalen var internasjonal. Kampen for 8-timersdagen.

ITIG
FER Idag er det behov for å utvikle tilsvarende felleskrav. Sjøl mener jeg at arbeidstid og rettigheter knytta til det er like aktuelle nå, men at det nye kravet må knytte seg til 6 timers normalarbeidsdag med ei lønn til å leve av, utfra kvinnene som halvparten av arbeiderklassen, i stadig større grad med full forsørgerbyrde. Samtidig må det også klart knyttes til kampen for rettighetene til de såkalt fleksibiliserte arbeiderne. Da er det viktig å ta utgangspunkt i krava til f.eks. den filipinske kvinnefagforeninga og i forslag til krav fra hjemmearbeidere samla til konferanse. Slik at et felles krav virkelig forener og er i samsvar med flertallet av kvinnenes interesser. Arbeidstid og lønn må knyttes sammen slik det var opprinnelig. Idag er det sjølsagt er fullt mulig å få 6 timersdag uten lønnskompensasjon og få ei lønn til å leve av hvis du er villig til å jobbe døgnet rundt.

SAmtidig må det kanskje også knyttes til kravet om visse grunnleggende rettigheter for alle som arbeider uansett type kontrakt, som sikkerhet ved sykdom, arbeidsløshet osv.

II VELFERDSKRAV/OVERLEVELSESKRAV

Minimumsrettigheter når det gjelder helse, bolig, utdanning, sikkerhet ved sykdom og arbeidsløshet, tilsyn for barn og eldre. For kvinner spesielt vil dette være krav nært knytta til mulighetene for arbeid.

III RETT TIL ORGANISERING I EN DEMOKRATISK FAGBEVEGELSE DER KVINNER ORGANISERER SEG PÅ EGNE PREMISSE OG DERIGJENNOM OMFORMER POLITIKK, STRUKTUR OG ARBEIDSFORMER

I kampen for slike felles krav må arbeiderklassen alliere seg med og aktivt støtte om om kvinnebevegelsen, miljøbevegelsen og den anti-imperialistiske og anti-rasistiske bevegelsen, for internasjonal solidaritet.

HVOR STAR KVINNEOPPRØRET - MAL OG TILTAK

Kampen for kvinnefrigjøringa er blitt mindre synlig de siste åra. Lene Løken i Arbeiderpartiet har formulert det sånn at kvinnekampen har flytta seg fra barrikadene til gerilja. Der er blitt færre demonstrasjoner og stands. 8.mars-toga er som de pleier å være, og mange steder mindre enn før. Mange av jentene som har vært kvinneaktivister har fått posisjoner i samfunnet, og mange orker ikke mer. I Kvinnefrontgruppa mi er det flere av jentene som sier de er "fed up" med kvinnesak.

Angrepene på kvinner er blitt mindre synlige, likestillingsideologien har slått igjennom. Likestillingsloven, kjønnskvotering og kvinneregjering blir presentert for oss som at vi er ved veis ende i kvinnekampen.

Angrepene på kvinners lønn og kvinners rett til arbeid blir skjult i borgerskapets framstøt for ommstilling av samfunnet, og usynliggjort i LO's bevisste politikk for at arbeiderklassen ikke består av 2 kjønn. I FAFO-rapporten som blei lagt fram tidligere i uka sier de at LO har et stort potentiale å hente ved å organisere kvinner, men de avgrenser seg mot feminismen som sier at kvinner har spesielle problemer:

- Lav lønn er et problem på samme måte for både kvinner og menn.
- Kvinner er så dyktige nå at det ikke er grunn til å velge noen til verv bare fordi de er kvinner.

Den massive kampanja mot abortloven blir usynliggjort av fokuseringa på Knudsen og Nessa.

Lørdags-Dagbladet fyrer løs med det ene oppslaget etter det andre om at norske menn ikke er så ille i senga, at det er nesten ingen som bruker porno, at seksuallivet får igjen mye av spenninga med litt tradisjonell over- og underordning og at det ikke er så greit å være mann. Det siste er det "den så kalte kvinnefrigjøringa" - og dermed oss - som får skylda for.

Vi ser også en voksende internasjonal kvinnebevissthet. Den delen av denne internasjonale kvinnebevisstheten som vi har best kontakt med er nettverket mot porno og prostitusjon, og anti-imperialistiske frigjøringsbevegelser. Særlig i forhold til Afghanistan, Palestina og Eritrea har vi fått kvinneperspektivet med. Vi begynner å få internasjonale kontakter i forhold til kvinner og arbeid.

Samtidig ser vi at Kvinnefronten er i ferd med å styrke seg. Rekrutteringskampanja var svært vellykka. Det har vært mange aksjoner mot "show" av forskjellige slag, der kvinner blir gjort til underholdning for menn. Det som har vært av aksjoner til forsvar for abortloven har KF vært drivkraft i.

Kvinnefronten forener seg med kvinneopprør som får andre uttrykk enn i 70-åra. Jeg tenker på 6-timersdags-kampen, Kvinnes ta-riff-aksjon og streikene blant kvinner i offentlig sektor. Kvinnefronten forener seg med disse opprøra på en helt annen måte enn de andre kvinneorganisasjonene, og det skyldes to ting: vår politiske linje og vårt arbeid i fronten. Det synes jeg at vi skal være mye stoltere av og glade for enn det vi er!

Denne politiske linje er ikke en tilfeldighet. Den er et resultat av studier, praksis og utallige diskusjoner. Vi har turt å være uenige og å diskutere for å forstå, ikke for å vinne, vi har turt å prøve politikken vår i praksis, sjøl om oppslutninga ikke var stor med én gang.

Det som skjer i samfunnet rundt oss preger partiet. Noen ganger er vi raskt ute til å fange opp signaler og være i forkant av utviklinga. Fokuseringa på rasismen før valget i fjor er et eksempel på det.

Partiets standpunkt til kjønnskvoltering er eksempel på det motsatte.

Det at kvinner har gått ut i arbeidslivet i masseomfang de siste 20 åra, er det objektive grunnlaget for oppsvinget i kvinnebevegelsen og for forandringa av kvinners stilling på noen områder i samfunnet.

Hvordan har denne forandringa slått inn i partiet? Hva har vi oppnådd i partiet når det gjelder å få makt, posisjoner, oppslutning om politikken? Preger kvinnene partiets ansikt utad - og innad?

Kvinneutvalgets linje for kvinneopprøret har vært at gjennom å slåss for politiske linjer, gjennom kampen for å vinne oppslutning for riktige saker, kan vi slåss for posisjoner og makt, og for å forandre stilen til partiet, både utad og innad. Den eneste måten vi kan måle hva det betyr at jentene blir ledere, er i hvor stor grad vi får gjennomslag for den politiske plattformen vi velges på.

Vi har mange kvinner i ledende posisjoner i partiet; leder og nestleder og et flertall av DS-lederne er kvinner. Det at kvinner er i formelt ledende posisjoner tvinger diskusjonen om formell og reell makt opp på dagsorden. Men fortsatt er kvinneopprøret en opposisjonsbevegelse i partiet.

Kvinnepolitikken og det kvinnepolitiske arbeidet har fått høyere status i partiet. Det har gitt seg uttrykk i at Kvinneutvalget har fått større budsjett, og en ansatt sekretær.

Det er stor velvilje, men liten åpen motstand i forhold til kvinnepolitikken.

I forhold til for tre år siden er det økt forståelse for KF's betydning. De som jobber i KF får mere rom for det. Men fortsatt blir KF-arbeidet lite diskutert i laga og DS'ene.

Bøllekursbevegelsen er i stadig vekst, de starta en kampanje for kvinners styrker, de har konkretisert linja om kollektiv kvinnekamp, oppsummert og utvikla metoder for ledelse og organisering som passer for kvinner.

Kvinnekonferansen høsten -86 var et stort sprang framover for kvinnepolitikken vår. 800 deltagere fra hele landet møttes og diskuterte forskjellige avsnitt av den kvinnepolitiske linja vår.

Både bøllekursene og kvinnekonferansen har bidratt til å minske avstanden mellom de jentene i partiet som alltid har jobba med kvinnesak og de som har hatt andre politiske oppgaver. At denne avstanden er blitt mindre er viktig for diskusjonene om en felles plan og felles mål for kvinnene i partiet, uansett arbeidsområde.

Vi har starta kampen for at kvinnepolitikken er en del av partiets helhetlige strategi, og ikke bare et sær-emne. Vi har fått med i prinsipp-programmet at det ikke kan bli kommunisme før kvinneundertrykkinga er opphevet.

Men kvinnepolitikken er fortsatt noen få kameraters arbeidsoppgave.

Hva kvinneperspektivet er i de forskjellige politiske spørsmåla blir fortsatt uteglemt eller blir abrakadabra i de fleste lag og DS'er.

KK er blitt litt bedre enn da vi tok for oss kvinnevinklinga der

for 2 år siden.

Kvinneopprøret i partiet er ute av startgropa. Det er 4-5 år siden sommerleiren på Skarnes hvor jentene gjorde opprør for å få slippe til i plenumsdiskusjonene.

Jeg synes vi er kommet godt igang siden da. Vi har all grunn til å si til oss sjøl at vi har gjort store framganger. Vi kan se oss tilbake, dulte hverandre litt i sida og være stolte.

Vi kan se at trådene vi har nøsta på i flere år; diskusjonene om alle mulige og umulige sider ved kvinners liv, erfaringer, teorier, ny forskning, drømmer og håp, sinne og avmakt. Alle endene som vi har tatt opp og nøsta på, og alle trådene som vi har måttet la ligge - men ikke glemt - alt dette føyer seg sammen til en fargerik vev. Og ut av veven kommer politiske linjer som er uunnværlige for et revolusjonært parti. Ja, vi kan være stolte.

Men vi kan ikke lene oss tilbake og si at vi er ferdige. Det er ikke 60 meter'n vi har lagt ut på, men maraton.

Hvor varige resultatene vi har oppnådd blir, er avhengig av forholdet mellom det som skjer i samfunnet og våre politiske linjer.

Barnehagestreiken i Oslo var en bekreftelse av vår politikk. Vi sa på forhånd at kvinner knytter sammen kampen for lønna, kampen for arbeidsplassene, og kampen for et offentlig tilbud til brukerne. Og vi sa at det er mye krutt i kampen til kvinner i offentlig sektor. Vi hadde til og med sagt at kvinner organiserer seg annerledes enn menn.

Alt dette bekrefta førskolelærerstreiken på ypperlig vis, og det styrka vår kvinnepolitiske linje i partiet - og utafor.

Men hva skjer om samfunnet endrer seg og våre linjer ikke blir bekrefta av virkeligheten? Eller om vi lener oss tilbake og ikke greier å være i forkant av utviklinga?

Det er vanskeligere enn før å få kvinner ut av posisjonene, men det er mulig.

Kvinneutvalget har hele tida ment at vi må forandre verden først - så kan vi forandre partiet.

Vi har gjort det sånn at vi har diskutert ut fra teori og praksis. Praksisen vår har vært fra Kvinnefronten, fra 6-timersdags kampen, fra kvinner og arbeid-utvalget, fra fagforeningsarbeid, fra antipornoarbeidet og bøllekursene, fra vanlig partiarbeid. Vi har hatt nær kontakt med partiledelsen og jenter i faglig utvalg, og vi har brukt hele spekteret vårt av erfaringer med livet. Altså ikke snevre kvinneerfaringer, men en brei erfaringsbakgrunn.

Vi mener at det er viktig å stille seg eksterne mål for kvinnekampen i partiet, og for partiets kvinnepolitikk.

Nå har vi satt disse måla:

* Styrke partiet og partiets kvinnepolitiske linje i kvinnepolitiske miljøer. Vi vil at AKP skal legge premisene for den kvinnepolitiske debatten i Norge. Det at vi legger så stor vekt på å markere oss på Nordisk Forum er et ledd i dette. Det betyr også at vi må rekruttere til partiet i kvinnepolitiske miljøer.

* Vinne politisk og organisatorisk innpass blant unge jenter, lage en utbyggingsplan for Jentefronten. Diskusjonen i går var ment som en begynnelse på dette arbeidet.

* Konstituere kvinnene i arbeiderklassen som klasse og som kjønn.

Rekruttere kvinner i arbeiderklassen til partiet.

Vi er kommet et stykke på vei med å lage en strategi for dette:

- Vi må jobbe i fagforeningene og også drive kvinne-arbeid der.
- Vi må jobbe i kvinnebevegelsen, særlig KF og ta opp faglige spørsmål der, få kvinnebevegelsen til å engasjere seg i saker som tradisjonelt har vært overlatt til fagforeningene.
- Vi må utvikle flere former for samarbeid mellom de faglig/politiske og de kvinne/politiske miljøene, utvikle nettverk som bygger på organisering utifra klasse og kjønn.

Disse eksterne sakene kan alle jobbe med, uansett om de har aktiviteten sin i fagbevegelsen, KF eller i partiet. Det er viktig å finne metoder som gjør det mulig i praksis å forene kreftene våre om disse oppgavene. Dette er den eneste måten vi kan gjøre kvinneopprøret til alle jentenes opprør på.

Internt blir et av de viktigste måla i neste landsmøteperiode å utvikle kvinnepolitiske miljøer i partiet lokalt.

I denne landsmøteperioden har vi hatt som mål at det skulle bli stabile kvinneansvarlige og kvinneutvalg i distriktene. En del av kvinneansvarlige har blitt DS-ledere, og det at flere jenter har gått inn i DS'ene har rasert de fleste kvinneutvalgene. Når de jentene som har jobba med det særegne kvinnearbeidet har tatt på seg andre oppgaver, så har det de fleste stedene ikke vært andre til å ta over. Dette peker i retning av at kvinneopprøret er en slags "mellanlags-bevegelse".

Kvinnekonferanser i fylkene vil motvirke dette, og sikre etterfølgere i det særegne kvinnearbeidet. Såvidt vi i i Kvinneutvalget veit har det ikke vært holdt sånne kvinnekonferanser siste 1,5 år. Bøllekursene er en viktig pådriver for å spre kvinneopprøret til alle medlemmene og til laga.

Vi tenker oss at de kvinnepolitiske miljøene vil bestå av jenter som er aktive i kvinnebevegelsen og fagbevegelsen, og de må ha god kontakt med jentene i DS. Etterhvert bør de fungere som et kvinneutvalg.

En annen viktig metode er å samle så mange som mulig av jentene i distriktet 1-2 ganger i året, og diskutere kvinnepolitiske spørsmål. Jeg mener det er viktig at dette blir et tilbud til alle partijentene i distriktet.

Det er en ny situasjon at de fleste DS-lederne er damer. Hvordan skal vi utnytte det? Hvordan skal vi bruke de mulighetene som ligger i å ha maktposisjoner? Dette har vi ikke finni så mye ut av, men vi vil gjerne starte diskusjonene rundt dette her. Vi trenger både kvinner i maktposisjoner og et særegent kvinnearbeid for å styrke og videreutvikle kvinneopprøret i partiet.

De siste åra har lagene fungert dårligere, mye av politikken som er blitt utvikla er utforma i utvalg. Dette står bra beskrevet i beretninga.

Denne utviklinga har ført til at motsigelsen mellom jentene i partiet har blitt mere synlig; dame-damene er blitt tydeligere. Men motsigelsen skjerper seg ikke fordi flere og flere jenter identifiserer seg med kvinneopprøret. Som jeg sa istad, kvinnekonferansen var viktig for å gjøre avstanden mellom oss mindre, på samme måten virker arbeidet med å knytte allianser mellom jenter i fagforeningene og jenter i kvinnebevegelsen.

Det er sjølsagt politiske motsigelser mellom jenter. Men mange ganger kan det være vanskelig for oss å takle. Vi er opplært til at å være uenig og å være uvenner hører sammen. Derfor gir politisk uenighet mellom jenter seg ikke bare uttrykk i diskusjoner, men også i at jentene blir uvenner. Omvendt blir det også noen ganger.

Dette er viktig å vite om, og forholde seg til, særlig på mindre steder, hvor konflikten ikke kan løses ved at noen bytter lag.

Så vil jeg si litt om det som Kjersti Ericsson kaller "kampen med kameratene" i boka si.

Vi kan ikke knipse med fingrene, eller svinge med en tryllestav og så forsvinner kvinneundertrykkinga på terskelen inn til partiet. Jeg har hatt ideer om at det skulle gå an, men det går ikke.

Vi opplever gang på gang at vi ikke blir tatt alvorlig på politikken vår, det at det er så lite kamp rundt og motstand mot kvinnepolitikken mener jeg er også et uttrykk for det. Vi blir utsatt for hele registeret av herskertechnikker, og blir til og med dobbeltarbeidende i partiet. Særlig bøllekursene har gjort dette tydeligere for mange av oss.

Grunnlaget for et felles kvinneopprør er en felles bevissthet om at vi er om at vi er undertrykt som kjønn. Denne bevisstheten sveiser oss sammen, politisk og personlig, men den skaper større avstand til menn i partiet. Som er de som utøver undertrykkinga der, og som har intens motvilje mot å se på seg sjøl som undertrykkere. Forståelig nok.

Det blir som i ekteskapet, jentene vil snakke om problemene, forandre rutiner og arbeidsdeling og gutta sitter og sier, "jamen, vi har det jo bra? Skjønner ikke hva du snakker om." Og som i ekteskapet så er det vi som har ansvaret for å ta opp motsigelser, utvikle forholdet og har ansvaret for at det ikke sprekker.

Fordi dette er et politisk parti og ikke et ekteskap så er jeg for en bevisst linje mot brudd.

Det ligger så mye opprør i oss, så mye sinne og etterhvert utålmodighet at partiet kan bli delt i to. Sånn jeg ser det er ikke enheten i partiet alvorlig trua idag. Det mener jeg ville være svært uheldig. Kvinnenes Kommunist Parti (m-l) kunne utrette mye bra i dagskampen, utvikle bra kvinnepolitikk og være demokratisk og menneskelig organisert. Men KKP(m-l) ville ikke være istand til å lede en revolusjon og bygge et nytt samfunn. Vi trenger menn - sånn som dem trenger oss.

Slik jeg ser det er det vår moderlighet og bevisste politiske linje om at bare hele arbeiderklassen kan lage revolusjon, sammen med det at vi ikke nøyer oss med den likestillinga som kapitalismen kan gi oss, som er limet i alliansen med menn.

Jeg mener vi må slåss for en styrking av grunnorganisasjonene, som et viktig ledd i arbeidet mot oppsplittinga av partiet. Det er tendenser til at arbeideropprøret er mennas opprør. Det er bare ved å møte dem, jobbe sammen og få større kjennskap og forståelse for hverandres verden vi kan utvikle enheten mellom kjønna i partiet.

Med bakgrunn i dette er jeg mot en permanent organisering av jentene i egne lag. Noen ganger kan det være nødvendig med egne kvinnelag, organisert rundt det særegne kvinnearbeidet, men jeg er mot det som en linje for organisering av kvinner i det kommunistiske partiet.

Når jeg sier at det er vi som tar på oss ansvaret for at partiet ikke sprekker, så mener jeg ikke at vi ikke skal stille krav til menn. Tvert i mot, vi må ikke gi opp i det hele tatt! Men det er som Kjersti skriver: Menn er politiske dyr, og det er gjennom og i kampen for de politiske linjene vi kan slåss med dem om en forandring av hele partikulturen. Motsigelser og kamp driver alle ting framover, sa Mao, det gjelder også menn!

Kvinneopprøret kan bare utvikle seg videre og vinne seire når vi gjør mange ting på en gang. Men det er desamme damene som må gjøre det.
Hvem tar seg av oss?

I Hakkebakkeskogen danser Klatremus omkring, sorgløs og glad, han går på besøk og får oppvarting og mat. Morten Skogmus plukker mange nøtter og ordner opp i store og små konflikter - og hva får han igjen for det?

I AKP er vi de flinke jentene som plukker mange nøtter. Og i beretninga står det at det er bekymringsfullt mange av de "tøffe" damene som får seg en alvorlig knekk.

Jeg mener at det ikke er fordi vi er pysete eller lider av karakterbrist. Jeg tror det kommer av at mange av oss lever livene våre sånn at det blir veldig liten plass til oss sjøl.

Vi veit veldig mye om hvor strevsomme liva til dobbeltarbeidende kvinner er. Vi lever også sånne liv. I tillegg lever vi et dobbeltliv, vi går på utallige møter, selger KK, står på stands, organiserer forskjellig politisk arbeid, leser tidsskrifter, aviser og studiebøker og reiser bort i helgene. I tillegg gjør mange av oss ting fordi det er i politisk sammenheng som vi ikke ville gjort ellers. Vi biter tenna sammen, drar oss sjøl etter håret og trækker grundig på våre egne grenser.

Ideologien vår er å smelte sammen med massene, å leve som vanlige folk. Men dobbeltlivene våre gjør oss helt spesielle, og hvis vi forteller jentene på jobben om alt vi gjør så trur dem vi er helt sprø - og det blir lite støtte og trøst å hente fra andre. Mange av oss bruker alle resursene våre på å kjempe for andre, løse andres problemer, men vi tar ikke våre egne på alvor.

I løpet av de åra vi har drivi kvinnekamp, så har vi lært mye om kvinneundertrykkingas forskjellige uttrykk. Vi ser hvordan vi sjøl blir utnyttet og tråkka på. Også av våre egne kamerater. Ideen om at den som blir undertrykt har ansvar for det sjøl, sitter i våre hoder også.

Kvinnefelleskapet er motgifta, men noen av oss trenger å gå i terapi, og noen av oss gjør det. Men det haster med å forandre partilivet - AKP kan jo ikke bli et parti der damer må ha kontakt med psykolog for å orke være medlem.

Noen av oss møttes noen ganger for ca 1 år siden for å prøve å oppsummere erfaringene til m-l-jenter som hadde brutt sammen, for å dele dem med andre m-l-jenter. Noen i den gruppa har gått sammen i gruppeterapi, og enda flere jenter har begynt å fundere og diskutere rundt hva som er felles for oss m-l-jenter i tillegg til alt det andre vi har felles med "vanlige" kvinner.

Jeg ønsker at vi kan dele erfaringer og få synspunkter fra dere om disse forholda. Det er vanskelig, men viktig for at tøffe

damer skal være politisk ledende i AKP, og overleve som hele mennesker.